

Uzvik bajalice prerasta u vihor što rastura grupe drveta na Baranici, i navlači munje i kiše na stabla, koja, obezglavljeni, beže pred olujom. Zatim mir.

SIN: Da se bar umori od rivenja. Kao da rije kamen, a ne dubre. Jedne noći se ispravila na dve noge, i rekla:

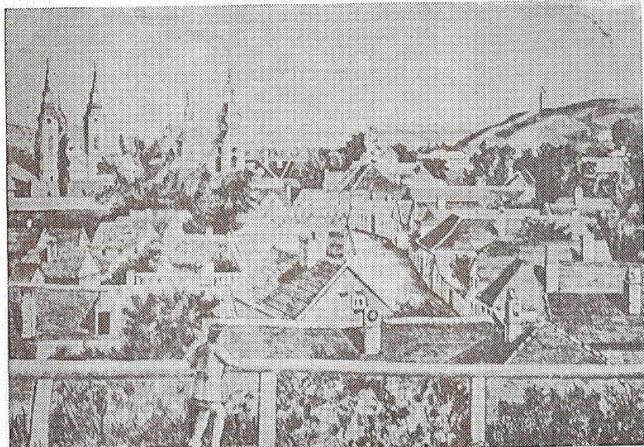
SVINJA: Dobro, dokle čemo ovako? Ja svake noći rijem, a ti spavaš. U toploši, a pod orahom — novembar. Dokle ću ja da se smrzavam po ovoj vetršini, i zvlačim svoje lice...

SIN: Bože moj, kako se rugala! Zvlači svoje lice, zamislite — svinja zvlači svoje lice, ha, ha...

SVINJA ... u kravlju balegu. Budi malo ti svinja. Rij malo ti. Da vidiš kako je.

SIN: Izvukla me iz kreveta. Dugo sam je molio da me ne dira, da me ne prija, da mi se smiluje, ali nije htela. Zario sam usne, i zube, i nos, i bradu, u dubrište, i kad podignem glavu, osetim kako mile crvi po licu. (Iznenađenjem glasom, tvrdim i lutim, vikne) Što pališ svetlo? Jesi li poludela? Što si se izbećila na mene?

ZENA: Teče ti krv iz nosa. Upropastio si jastuk. I mene si svu uprljao. Idi, umij se.

(eksponat muzeja grada novog sada — depadans sremski karlovci)

Jedna jedina kap pada na ravnu površinu vode.

SIN: (opet smirenim glasom) Posle rata su ga vodili, vezanog, kao hajduka, kroz čaršiju. Narod gleda ravnodušno, a skojevci ga pljuju. Kulak, kulak, evo vašeg neprijatelja, evo ko vam je pio krv! Roda Bisić! A majka samo plače kod kuće, ne vredi da je tešim. I razneši sve. Kad se vratio kući, sasvim je poludeo.

Tokom sledećeg monologa čuje se od početka, isprva vrlo pritajeno, daleko i duboko, disanje svinje, a onda sve bliže, sve hrapavije, muklje, i zloslutnije. Zrikavci.

SIN: Jedne noći je nema. Vidim samo orah i dubrište, na mesečini, puno drvo, kao krstača na Grnčaru. Slutim, ali ne smem da poverujem, isuviše je strašno, osećam da bih mogao da poludim od straha, iako sam u četi nosio puškomitrailjer. Šetam se okolo, znam gde je, ali je tražim pod lišćem, u stablu, u vazduhu, u uspomenama, i ne smem tam... Záčutim, začute zrikavci, začuti orah, i lišće, i potok, i mrav, i kamen, i trava, i čujem: svinja diše, duboko, duboko diše pod dubrištem, i jedva se uzdržava da se ne nasmeje.

Disanje prerasta u iskidan, i urnebesan svinjski smerh.

SIN: Zato me i oženio, zbog miraza. Da skrpi malo zemljice, ponovo. A ona glupa jegože daska. I zlobna kao poskok.

OTAC: Dobra mi je snaja. I dobra, i pametna...

SIN: Kad sam već sve odlučio, poslao sam je u rod, na mesec dana. Mogao sam da je ostavim kod kuće. Ne bi smetala, i ne bi se protivila. Zlotvor je ona, veći od mene.

Kap kiše se zaustavlja na licu stakla.

SIN: Sanjam kako moja majka ulazi u manastir Svetе Trojice, u Donjoj Kamenici, i nosi nešto malo, kmečavo, belo, fino, zavijeno u pelene. Svetišnik je skrušeno čeka pred oltarom, samo su njih dvoje, od ljudskih bića, na svetom mestu. On blago uzima, mene, bebu, i odvija pelene...

Šuštanje pelena koje nerado i stidljivo pokazuju tajnu. Groktanje praseta, slično dečjem plaću.

POP: (riče) Šta! Zar si prase zavila u ljudske pelene! Zar prase hoće da krstiš u hramu božjem? Najpričaviju životinju si donela pred oltar gospodnji! Ženo, jesli li ti pri pameti U ad će ti duša, grešnice, na podobiju pravil bogohulnika! O bože, zgrešiš i sam, ne znajući... Nosi to, i da te nikada više moje oči ne vide!

SIN: Moji vršnjaci neće da se igraju sa vepricem, sestre mi donose pojme da jedem, a otac me stalno kandžija. Sva su mi leda u krvave kaiševe natekla. I leda, i duša...

Udarac biča na gojnim ledima svinje, zалутале u štetu, sudara se sa groktanjem, koje govori više o iznenadenju nego bolu.

SIN: Ne mogu više ovako. Nijedan čovek ne bi mogao. U crnu zemlju da šapnem, izrasla bi zova... Kad bih bar otisao negde daleko, gde petal ne kukurице, gde kokoška ne kokće, gde pas ne laje, gde mačka ne mauče, gde koza ne vreći, gde niko ovaj pogani jezik ne razume, čitavu godinu dana bih govorio samo četiri reči, da me prode sve što se nagomilalo na duši, kao šljajm na plućima hiljadugodišnjeg pušča...

... Ne bih ni govorio, mumlač bih, kao mutavac... Aauio ook oota... Aa am uiio ook oota... Aa aa

Teško diše.

SIN: Jedne noći svinja je došla sa sekicom. Pljuje u šake, uzima je, i iz snaže počinje da udara nad koren oraha. (Izmenjenim glasom vikne) Budalo, prestani, šta ti smeta drvo! (prvobitnim tonom) Ne okreće se, već još jače udara. (Ravnomerne udarci sekire po panju) Hukće glavata sekira od besi i gladi, jauče siroto drvo, a ona se samo znojavi, i izmahuje. A stablo šuplje, pa ječi kao da se ušicama udara u biće čelo, ili ljudsku lobanju...

... Znojavi se svinja, kao da je zejtinom premazana, pelivanski, kao da se iznutra topi. Iznenađen prestade, i okreće se.

SVINJA: Samo da ti nešto pokažem. Pogledaj malo bolje, buljavko.

SIN: A drvo kao mesarski panj. Kravovo, masno, skorela se bela moždina, koščice dršću, još žive... Živci, kao iskidane strune na čemanetu, gasnu polako, a vene, istočene i prazne, crne se od onog ništa u sebi...

SVINJA: Ne liži panj!

SIN: ... nareduje svinja strogo, i zabranjuje suzama da teku. A suze, to su rastopljeni staklenici, oni što ih ima učiteljev sin.

Dva klikera su se sudsarila, i mali zvuk koji stidljivo krvrčne, ječi kao sudsar svetova.

DETETE: ... A hoćete li i klikere da mi kupite ako budem dobar dak?

BABA: Ne znam ja, dete, šta ti je to.

DETETE: Znaš šta je. Gvozdeno, malo, pa okruglo. Učiteljev sin ima staklene...

BABA: Šta će ti, sine, da se gadaš brabonjicima. Ti moraš svinje da čuvaš. Ko će, ako neće ti.

DETETE: Ali, svi to imaju, samo ja nemam. Što ja uvek da budem poslednji u selu...

BABA: Nisi ti poslednji, nego prvi u selu. Sve ti njih možeš da kupiš, samo malcem da makneš.

DETETE: Ali ja hoću klikere...

BABA: Idi putni svinje. Već im je vreme...

Uskomešano groktanje svinjaka koje se guraju, i ujedaju, da bi što pre izašle kroz tesna vrata obora.

SIN: Ja nikada nisam postojao. On je bio dvoglav, i četvororuk, i četvoronog. Ponekad mi je davao na zajam, ali uvek na kratko vreme, i uz zelenički interes, jednu svoju glavu; dve ruke i dve noge. Jedino je stomak bio moj. Da osećam glad, i žđ, i poždu, a da ne mogu da ih utolim.

TEKA KASAPIN: Već mesec dana nema ti ga nigde bašta. Da nije zagnul negde...

SIN: (licemerno) E, moj Teko. Svi vi zname gde su vaši očevi. Zname im bar grobove, ako su mrtvi. A ja za mog ni to ne znam. Proguta ga beli svet. Možda je pobegao u inostranstvo, ko zna gde je...

ZENA: Ne mogu više da odgovaram! Tri sata me već ovako zlostavlja! Nisam ja ni lovor, ni drumski razbojnički, da tako postupate sa mnom. Šta znam gde je! Kažem vam da mesec dana nisam bila kod kuće, u vreme kad je on otisao. Kako »možda nije otisao«? Šta hoćete od mene?

SIN: (Umornim glasom) Kobila je vukla dubre one noći, u novemburu. E, kakva je to snaga bila... Mogla je ona uz stakleno brdo da izade, i izvuče tovar. Kad se ovlaži, uvek je prekriven guberom. Morao sam da je prodam. Da sam sve prodao, i otisao nekud...

Danas su došli milicioneri. Znao sam da će doći, morali su, već im je bilo vreme. Čitav dan su groktale svinje u oboru. Godinu dana već čekam.

Jedan jedini preklani groktaj, umesto duše koja napušta svinju.

SIN: Svud se po selu priča kako je Teko kasapin sanjao Rodu Bisiću. I ja sam znao taj san.

TEKA KASAPIN: ... Ide, po mesečini, Roda, drumom za Kalnu, ali mu neobična narasca. A bre, Roda, pitam ga ja, što odiš tako po svetu — neobičjan?

OTAC: ... Sin me je ubil. Ubil, pa zakopal, pod orej, poviše Stranje.

TEKA: Ama, kako te je ubil?

OTAC: L'sno. Sekirom.

TEKA KASAPIN: Kadé te je zakopal, veliš?

OTAC: Pod orej.

SIN... Čitavo selo se zgrnulo da gleda kako raskopavaju dubrište, i tako su upropastili njivu, da će morati ponovo da se ugari.

... I dok su raskopavali, pod orahom, smejavao sam se u sebi, očekujući sve vreme trenutak kad će budaci da probude svinju, ili da je povrede, pa da, pobesnela, ustane i, onako ogromna, napuni gaće svima.